

[Tyroll]

dre i stedet for at være med til at sikre ordentlige pensionsydelser til samtlige lønarbejdere.

VS er modstandere af tjenestemandssystemet, fordi det splitter lønarbejdernes kamp. Det er formålet, og det er resultatet. Det har vist sig gentagne gange. Det er antaget, men ikke nedfældet i tjenestemandsløvene, at tjenestemænd ikke har strejkeret. Der er opbygget et statsautoriseret sortlistningssystem, der skal sikre, at ulydighed eller tjenesteforseelse evigt vil følge tjenestemændene, der ikke har villet finde sig i hvad som helst. Forseelser kommer i den sorte bog, der kommer anmærkninger i papirerne; spanskrøret er dog ikke indført på dette område.

I den løbende debat i Danmarks Lærerforening er jeg stødt på en karakteristik af tjenestemandssystemet og dets indhold af individuelle disciplinære straffemuligheder, der i al sin korthed lyder således: et antikveret husbond- og tyendeforhold. Jeg må sige, at jeg er ret enig i den karakteristik.

De aktuelle begivenheder understreger i allerhøjeste grad denne beskrivelse. Det var ikke uden grund, at der blev iværksat arbejdsnedlæggelser blandt tjenestemændene i marts måned sidste år. Det skyldtes netop angrebene på lønarbejderne. De offentligt ansatte havde fået et lønefterslæb, og heller ikke ved den overenskomstafslutning viste det offentliges forhandlere vilje til at gå ind i reelle forhandlinger. Tværtimod, forhandlingerne blev direkte blokeret.

En af de grundliggende illusioner, der er knyttet til tjenestemandssystemet, er forudsætningen om, at lønniveauet i det mindste skal følge med lønudviklingen på det øvrige arbejdsmarked. Udviklingen viser jo, at det er en illusion, og at det er borgerskabets og det offentliges hensigt, at det ikke skal være sådan. For tjenestemændene så det altså klart ud til, at den manglende adgang til at konflikte ved uoverensstemmelser om overenskomstafslutningen skulle bruges til at gennemtvinge et fortsat lønefterslæb, sikret gennem et lovindgreb. Netop finansministerens adgang til at udarbejde lovforslag ved sådanne uoverensstemmelser har selvfølgelig kun været accepteret ud fra den forudsætning, at det blev sikret, at tjenestemændenes lønninger fulgte de øvrige lønninger. Det har lang tid været antaget, at dette skulle være tilfæl-

det, men det er et dårligt princip at overlade til andre at slås for lønforbedringerne.

Men det offentliges forhandlere overholdt altså ikke deres del af forpligtelserne. Tværtimod er forudsætningerne for aflønningen blevet undergravet, og så kan man selvfølgelig ikke forvente, at modparten bare naivt skal agere dikkende lammehale; det ville da være lidt for tåbeligt.

Det er heller ikke alle, der har været lige tykhovedede over for at se den rette sammenhæng i disse ting. For eksempel kunne borgmester Gøsta Gustavsen fra Farum kommune den 21. oktober 1980 berette følgende i Aktuelt – jeg citerer:

»Allerede før Knud Heinesens cirkulære kom, havde Farum byråds økonomiudvalg og dermed et flertal i byrådet besluttet, at det, der skete med vores ansatte, var en rimelig markering over for en blokering af reelle forhandlinger, de som ansatte var stillet i udsigt.«

Vel, nu er situationen som øverste myndighed i en kommune jo noget andet end at sidde i en regering, der har besluttet sig for, at strejkeretten ved overenskomstfornyelser i almindelighed skal sættes ud af kraft for at gennemtvinge en hårdhændet lønpolitik vendt mod lønarbejderne. Når man forbereder sig på, som den daværende regering gjorde, at fjerne strejkeretten generelt ved overenskomstfornyelsen, er det da til at forstå, at det må skabe en del irritation, når grupper, der ikke har strejkeret overhovedet, pludselig lader, som om de har det. Så er der selvfølgelig ikke grænser for, hvad der skal sættes i gang for at fastholde principper, som man ellers viser total ligegyldighed over for, når det gælder statens eget sæt af forpligtelser over for statstjenestemændene.

Regeringen for ud med bål og brand, som fordamen for FTF, Kirsten Stallknecht, udtrykte det. Det famøse cirkulære blev udsendt for at sikre en ensartet disciplinær efterfølgelse af dem, der havde nedlagt arbejdet i protest. Ikke noget med stille og roligt at overveje, om ikke regeringen selv havde skabt den udvikling, der førte til arbejdsnedlæggelsen, selv havde fremprovokeret den gennem brud på hævdvundne principper.

Nu vel, den tid, hvor regeringsmagten kan acceptere, at de faglige organisationer prøver at udfolde deres opgaver, er altså forbi. Det